
Prolog

S mámou jsme hodně mluvily o Burgessovic rodině. „Burgessovic děcka“, říkala jim máma. Povídalý jsme si o nich hlavně po telefonu, protože já jsem bydlela v New Yorku a ona v Maine. Ale mluvily jsme o nich, i když jsem za ní byla na návštěvě a bydlela jsem v blízkém hotelu. Matka mockrát v hotelu nebydlela a stala se z toho jedna z našich nejmilejších věcí: sedět v pokoji – zelené stěny s pruhem růžových růží – a mluvit o minulých časech, o těch, kteří odešli z Shirley Falls, i o těch, kteří zůstali.

„Vzpomínala jsem na ta Burgessovic děcka,“ poznamenala máma, odhrnula záclonu a zadívala se na břízky o kus dál.

Pro Burgessovic děcka měla slabost, myslím, že to byl důsledek toho, že všichni tři si vytrpěli svoje na veřejnosti, a krom toho je máma učila ve čtvrté třídě nedělní školy. Burgessovic kluky měla nejradši. Jima, protože už tenkrát byl vztekly a snažil se to ovládat, a Boba, protože měl tak velké srdce. Susan ji moc nezajímala. „A vlastně nikoho, pokud vím,“ dodávala.

„Byla moc hezká, když byla malá,“ vzpomněla jsem si. „Měla ty kudrnaté vlasy a velké oči.“

„A pak měla toho bláznivého syna.“

„Smutné,“ přikývla jsem.

„Spousta věcí je smutných,“ poznamenala matka. Tou dobou jsme byly obě ovdovělé a po těch slovech se rozhostilo ticho. Pak jedna z nás musela dodat, jak jsme byli šťastní, když si Bob Burgess nakonec našel dobrou ženu. Manželka, Bobova druhá, a jak jsme doufali, jeho poslední, byla unitariánskou pastorkou. Moje matka neměla ráda unitariány; považovala je za ateisty, kteří se nechtěli nechat ošidit o zábavu Vánoc, ale Margaret Estaverová byla z Maine a to stačilo. „Bob si po všech těch letech, co žil v New Yorku, mohl vzít někoho od tamtud. Podívej, co se stalo Jimovi, vzal si tu snobku z Connecticutu,“ říkala.

O Jimovi jsme samozřejmě mluvily hodně; jak jsme potom, co pracoval na vraždách v úřadě státního návladního, všichni doufali, že bude kandidovat na guvernéra, o zmatku z toho, proč to tak nečekaně neudělal, a pak jsme o něm – přirozeně – mluvili v tom roce soudu s Wallym Packerem, kdy byl Jim každý večer ve zprávách. Proces se konal v době, kdy poprvé dovolili televizním stanicím přenosy od soudu, a v dalším roce O. J. Simpson zastínil vzpomínky většiny lidí na Packerův proces, ale do té doby nadšení fanoušci Jima Burgesse po celé zemi obdivně sledovali, jak pracuje na zproštění viny pro Wallyho Packera, soulového zpěváka s něžným obličejem, jehož chraplavý hlas (*Sejmi ze mě to břemeno, břemeno mé lásky*) provázel většinu mé generace do dospělosti. Wally Packer, který údajně zaplatil za zabití své bílé přítelkyně. Jim držel proces v Hartfordu, kde rasa znamenala důležitý faktor, a o jeho výběru poroty se tvrdilo, že byl brilantní. Pak výřečně a s neutuchajícím klidem popisoval, jak ošidné mohou být nitky, které splétají – nebo, jak v tomto případě tvrdil, nesplétají – základní složky zločinného chování: úmysl a čin. Celostátní časopisy otiskovaly kreslené vtipy, v jednom z nich se žena dívala na nepořádek ve svém obýváku a text v bublině se ptal: *Když chci, aby byl tenhle pokoj uklizený, kdy se uklidí?* Výzkumy naznačovaly, že většina lidí stejně jako já a moje matka věří, že Wally Packer

je vinen. Ale Jim odvedl ohromující práci, a následkem toho se stal slavným. (Několik časopisů ho zařadilo do žebříčku Nejvíce sexy mužů roku 1993, a dokonce i moje matka, která opovrhovala jakoukoli zmínkou o sexu, mu tohle nevyčítala.) Tvrdilo se, že O. J. Simpson chce Jima do svého Týmu snů; v médiích se o tom vedly vášnivé debaty, ale z Burgessova tábora se k tomu nikdo nevyjádřil, takže se nakonec usoudilo, že Jim „spí na vavřínech“. Proces s Packerem poskytl mně a matce téma k hovoru v době, kdy jsme se sebou navzájem nebyly moc spokojené. Ale to už byla minulost. Když jsem teď odjížděla z Maine, políbila jsem matku a řekla jí, že ji mám ráda, a ona mi řekla to samé.

Když jsem zase byla v New Yorku a telefonovala jí jednou večer ze svého apartmá v šestadvacátém patře, dívala se přitom, jak se na město snáší soumrak a v poli budov přede mnou se objevují světla jako světlušky, zeptala jsem se: „Pamatuješ si, jak Boba jeho máma poslala ke cvokaři? Děti si o tom vykládaly na hřišti: ‚Bobby Burgess musí jít k doktorovi pro magory‘.“

„Děti jsou hrozné,“ odpověděla matka. „Upřímné až na půdu.“

„Je to už dávno,“ zasmála jsem se. „Tenkrát nikdo nechoďil k psychiatrovi.“

„To se teď změnilo,“ souhlasila matka. „Lidi, co s nima chodím tančit, mají děti, které chodí k terapeutům, a zdá se, že jsou všichni na stejných práscích. Musím taky říct, že se o tom nikdo neostýchá mluvit.“

„Takže si pamatuješ otce Burgesse?“ Už jsem se jí na to ptala. Děláváme to, opakujeme si věci, které víme.

„Pamatuju. Vysoký, jak si vzpomínám. Pracoval někde v továrně. Předák, myslím. A ona pak zůstala úplně sama.“

„A už se nikdy nevdala.“

„Nikdy se nevdala,“ opakovala matka. „Nevím, jaké tenkrát měla možnosti. Tři malé děti. Jim, Bob a Sue.“

Burgessovic dům stál asi míli od středu města. Malý domek, ale většina domů v té části Shirley Falls byla malá, nebo aspoň ne velká. Domek byl žlutý a seděl na kopci, po jedné straně

se táhlo pole, které bylo na jaře tak šťavnatě zelené, že si pamatuju, jak jsem si jako dítě přála, abych byla kráva a mohla celý den přežvykovat vlhkou trávu, tak lahodná se zdála. Ale na poli vedle Burgessovic domu nebyly krávy, dokonce tam nebyla ani zeleninová zahrada, byl to jen takový náznak farmářské půdy poblíž města. Toho léta byla paní Burgessová občas na přední zahradě, potahovala hadici kolem keřů, ale protože dům stál na kopci, vždycky se zdála vzdálená a malá a nereagovala, když na ni můj otec mával, kdykoli jel kolem, takže jsem soudila, že je to proto, že ho nevidí.

Lidi si myslí, že města přetéka drby, ale když jsem byla malá, jen málokdy jsem dospěle slyšela mluvit o jiných rodinách, tragédie Burgessových se vstřebala stejně jako jiné tragédie, stejně jako chudák Bunny Fogg, který spadl ze schodů do sklepa a našli ho až po třech dnech, nebo paní Hammondová, které našli nádor v mozku, zrovna když její děti odešly na vysokou, nebo bláznivá Annie Dayová, která si vykasávala šaty před chlapci, ačkoli jí bylo už skoro dvacet, a pořád ještě chodila na střední. To děti – zvláště my mladší – drbaly a byly nelaskavé. Dospělí se nás usilovně snažili umravňovat, takže když někdo zaslechl dítě na hřišti říkat, že Bobby Burgess „byl ten, kdo zabil svého tátu“ nebo „musí chodit k doktorovi pro magory“, byl viník pěkně rychle poslán do kanceláře k řediteli, do školy se volali rodiče a mohli jste na nějakou dobu zapomenout na sladkosti. Nestávalo se to ale často.

Jim Burgess byl o deset let starší než já, takže se zdál vzdálený jako nějaká slavná osobnost, což svým způsobem i byl, dokonce i v té době: hrál fotbal a byl prezidentem třídy, a vypadal vážně dobře, s tmavými vlasy, ale byl hodně vážný. Pamatuju si ho jako někoho, jehož oči se nikdy neusmívaly. Bobby a Susan byli mladší než Jim, občas mě a moje sestry hlídali. Susan nám nevěnovala moc pozornosti, i když jednoho dne usoudila, že se jí posmíváme, a odnesla sušenky ve tvaru zvířátek, které nám máma vždycky připravila, když šli rodiče někam ven. Jedna z mých sester se ze vzdoru zamkla v koupelně a Susan na ni ječela, že zavolá policii. Nepamatuju si, jak to dopadlo, až na to, že policie k nám nepřišla,

a mámu překvapilo, když po návratu domů zjistila, že jsme sušenky nesnědli. Občas nás hlídal Bobby, který nás na střídačku nosil na zádech. Člověk by řekl, že jste se drželi někoho laskavého a hodného, jak vždycky pootočil hlavu a ptal se: „Jsi v pohodě? Je to dobrý?“

Jednou jedna moje sestra utíkala po příjezdové cestě a upadla a odřela si koleno, a Bobby z toho byl hrozně nešťastný. Velkýma rukama jí koleno umyl. „Ty jsi ale statečná holka. To bude v pohodě.“

Když moje sestry dospěly, odstěhovaly se do Massachusetts. Ale já jsem odjela do New Yorku, a mí rodiče z toho neměli radost: byla to zrada vůči linii novoanglických předků, táhnoucí se až do sedmnáctého století. Moji předkové byli houževnatí a hodně toho vydrželi, vykládal nám otec, a nikdy nevkročili do žumpy New Yorku. Vdala jsem se za Newyorčana – společenského, bohatého žida – a to všechno ještě zhoršilo. Mí rodiče nás nenavštěvovali nijak často. Myslím, že je děsilo velkoměsto. Myslím, že jim můj muž připadal jako cizinec a to je děsilo, děsily je moje děti, musely jim připadat rozmazlené a drzé, s těmi neuklizenými pokojíky a plastovými hračkami, ke všemu když si později pořídily piercing do nosu a vlasy si barvily na fialovo a modro. Takže se mezi námi roky vršily nepříjemné pocity.

Ale když můj manžel zemřel ve stejném roce, kdy moje poslední dítě odešlo na vysokou, moje máma, která ovdověla předešlý rok, přijela do New Yorku a hladila mě po čele, jako když jsem byla malá a měla jsem chřipku, a říkala mi, jak je jí líto, že jsem během tak krátké doby ztratila otce i manžela. „Co pro tebe můžu udělat?“

Ležela jsem na pohovce. „Vyprávěj mi něco,“ poprosila jsem ji.

Přešla ke křeslu u okna. „No, tak počkej. Manžel Susan Burgessové ji opustil a odstěhoval se do Švédska. Myslím, že to bylo nějaké volání předků, kdo ví. Pocházel odněkud ze severu, z takového malého městečka New Sweden, pamatuješ? Pak sem dolů přijel na univerzitu. Susan pořád ještě žije v Shirley Falls, má jednoho syna.“

„Pořád ještě je hezká?“ zeptala jsem se.

„Ani trochu.“

A tak to začalo. Jako pavučina spojující mámu se mnou a mě s Shirley Falls, útržky klepů a novinek a vzpomínek na životy Burgessovic děcek. Povídky jsme a opakovaly. Znovu jsem mámě vyprávěla, jak jsem narazila na Helen Burgessovou, Jimovu manželku, když bydleli stejně jako já v Park Slope v Brooklynu: Burgessovi se sem přistěhovali z Hartfordu po procesu s Packerem, Jim tenkrát dostal práci u velké firmy na Manhattanu.

Jednou večer jsme s manželem šli na večeri a v kavárně v Park Slope jsme zahlédli Helen s přítelkyní. Zastavili jsme se u jejího stolu, když jsme odcházeli. Měla jsem nějaké víno – myslím, že proto jsem se zastavila – a řekla jsem jí, že pocházím ze stejného města jako Jim. Něco se jí odehrálo v obličejí. Jako by jí tváří přeletěl strach. Zeptala se, jak se jmenuju, a když jsem se představila, řekla, že se o mně Jim nikdy nezmínil. Ne, já jsem mladší než on, odpověděla jsem. Trochu natrásla ubrousek na klíně a urovnala ho a pak se usmála: „Už jsem tam nebyla celé roky. Bylo hezké se s vámi oběma seznámit. Na shledanou.“

Matce se zdálo, že Helen mohla být ten večer přátelštější. „Pochází z bohaté rodiny, na to nezapomínej. Myslí si, že je něco lepšího než lidi z Maine.“ Tahle poznámka patřila k těm, které jsem se naučila přecházet; už jsem se netrápila matčinou obranou sebe a jejího Maine.

Ale potom, co syn Susan Burgessové udělal, co udělal – potom, co se zpráva o tom dostala do novin, dokonce i do *The New York Times* a do televize –, řekla jsem matce po telefonu: „Myslím, že napíšu článek o Burgessovic děckách.“

„To je dobrý nápad,“ souhlasila.

„Lidi řeknou, že není pěkné psát o lidech, které znám.“

Máma byla ten večer unavená. Zívla. „No, neznáš je,“ namítla. „Nikdo nikdy nikoho nezná.“